

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ОРА-2024/51/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Орхон аймаг
2024 он

Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах
Утас: 70353088 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Буян-Ундрах
Утас: 70355805 Цахим хаяг: buyanundrakhb@audit.gov.mn

Аудитор: О.Гантуяа
Утас: 70355805 Цахим хаяг: gantuyao@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	2
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	Error! Bookmark not defined.
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	Error! Bookmark not defined.
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	Error! Bookmark not defined.
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	Error! Bookmark not defined.
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд .	Error! Bookmark not defined.
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	Error! Bookmark not defined.
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	Error! Bookmark not defined.
4.1 Ерөнхий зүйл	Error! Bookmark not defined.
4.2 Материаллаг байдал.....	Error! Bookmark not defined.
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	Error! Bookmark not defined.
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	Error! Bookmark not defined.
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	Error! Bookmark not defined.
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	Error! Bookmark not defined.
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	11
5.1 Төлбөрийн акт.....	12
5.2 Албан шаардлага	12
5.3 Зөвлөмж	12
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	13

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө	Засгийн газрын нөөц хөрөнгө, Засаг даргын нөөц хөрөнгө
ҮОМШӨ	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин
СӨБ	Сургуулийн өмнөх боловсрол
УТ	Улсын төсөв
ОНТ	Орон нутгийн төсөв

**ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826

Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2024.08.23 № 66
танай _____ -ны № _____ -т

ОРХОН АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ
ОРЧИН АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ГАЗРЫН ДАРГА
С.ЖАРГАЛСАЙХАН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тус байгууллагын үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй 5 нэр төрлийн 4,268.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг Орхон аймгийн 20 дугаар сургуульд, эргэлтийн хөрөнгөд бүртгэлтэй 11,000.0 мянган төгрөгийн усны хэмжигчийг Эрдэнэт-ус ДТС ОНӨК-д тус тус шилжүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Орхон аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар нь 2023 оны орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн 60,554.9 мянган төгрөгийн зөвлөх үйлчилгээний 2 судалгааны ажлыг үндсэн хөрөнгийн дансанд орлогдсон байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар нь орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 23 төсөл хөтөлбөрийг 443,600.0 мянган төгрөгөөр хэрэгжүүлэхээр

төлөвлөснөөс 420,079.8 мянган төгрөгийн гүйцэтгэлтэй 22,520.2 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлж, төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжилт 94.6 хувьтай хэрэгжсэн байна.

Тухайн аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй аудитор аливаа этгээдийн нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ёс зүйтэй холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРМАНДАХ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>222,177,240.36</u>	<u>224,282,267.36</u>
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	222,177,240.36	224,282,267.36
351	Түүхий эд материал	205,802,005.35	195,237,405.35
35110	Тусгай зориулалттай материал	205,802,005.35	195,237,405.35
354	Хангамжийн материал	16,375,235.01	29,044,862.01
35410	Бичиг хэргийн материал	00.00	369,500.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	300,000.00	300,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	5,785,000.01	4,135,127.01
35470	Бусад хангамжийн материал	10,290,235.00	24,240,235.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>562,675,065.43</u>	<u>575,938,040.26</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	562,675,065.43	575,938,040.26
392	Биет хөрөнгө	511,628,398.93	464,903,140.26
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	74,384,726.49	74,384,726.49
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-14,722,149.12	-18,115,499.40
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	197,019,560.00	197,019,560.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-15,856,365.58	-37,375,115.50
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	106,683,200.00	126,196,229.47
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-33,919,558.29	-47,860,414.26
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	40,553,488.00	39,988,188.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-23,066,914.02	-24,826,748.55
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	253,549,480.37	253,549,480.37
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-72,997,068.92	-98,057,266.36
393	Биет бус хөрөнгө	51,046,666.50	111,034,900.00
39301	Програм хангамж	21,195,000.00	21,195,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-20,628,333.50	-21,195,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	50,480,000.00	111,034,900.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>784,852,305.79</u>	<u>800,220,307.62</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>784,852,305.79</u>	<u>800,220,307.62</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	784,852,305.79	800,220,307.62
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	161,706,475.95	161,706,475.95
51101	Өмч: - төрийн	161,706,475.95	161,706,475.95
512	Хуримтлагдсан үр дүн	616,927,874.96	632,295,876.79
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	616,927,874.96	616,927,874.96
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	15,368,001.83
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	6,217,954.88	6,217,954.88
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>784,852,305.79</u>	<u>800,220,307.62</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,622,324,200.00	843,855,924.47
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	422,294,100.00	234,728,324.47
120	Нийтлэг татварын бус орлого	422,294,100.00	234,728,324.47
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	100,000.00	550,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000.00	00.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	550,000.00
141001	Гадаадын санхүүгийн зээлийн эх үүсвэр	00.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,200,030,100.00	609,127,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	958,693,400.00	95,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	958,693,400.00	95,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	241,336,700.00	514,127,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	241,336,700.00	514,127,600.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,248,948,795.81	816,879,396.03
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,248,948,795.81	816,879,396.03
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	995,234,125.13	776,761,151.57
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	229,575,096.54	405,501,374.90
210101	Үндсэн цалин	130,843,135.00	205,187,163.47
210102	Нэмэгдэл	42,327,061.00	163,925,546.87
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,200,300.00	24,611,998.56
210104	Урамшуулал	43,204,600.54	11,776,666.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	28,369,275.78	50,687,673.08
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,467,307.76	34,467,617.29
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,141,696.78	4,055,013.77
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,832,237.70	3,244,011.03
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	425,987.78	811,002.79
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,502,045.76	8,110,028.20
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	00.00	00.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4,229,013.00	4,948,352.56
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,678,040.00	1,773,376.00
210302	Түлш, халаалт	836,593.00	1,493,913.69
210303	Цэвэр, бохир ус	1,714,380.00	1,681,062.87
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	86,833,006.00	97,042,323.00
210401	Бичиг хэрэг	2,242,800.00	5,665,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	81,107,286.00	87,888,673.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,462,920.00	1,508,650.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	300,000.00	180,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,720,000.00	1,800,000.00
2105	Нормативт зардал	8,750,000.00	00.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	00.00	00.00

210502	Хоол, хүнс	8,750,000.00	00.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,140,000.00	4,463,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	80,000.00	00.00
210602	Тавилга	00.00	00.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	00.00	00.00
210604	Урсгал засвар	2,060,000.00	4,463,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,370,000.00	3,548,400.00
210701	Гадаад албан томилолт	00.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,370,000.00	3,548,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	575,160,836.50	137,220,700.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	572,929,936.50	134,868,500.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	990,000.00	594,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	222,750.00	223,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	298,695.00	340,600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	66,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	323,000.00	772,000.00
210807	Газрын төлбөр	330,455.00	378,600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	54,806,897.31	73,349,328.03
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	00.00	00.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	00.00	500,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	54,806,897.31	72,849,328.03
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	253,714,670.68	40,118,244.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,089,250.00	18,042,299.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	11,271,299.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,089,250.00	6,771,000.00
213404	Хөрөнгийн		
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	250,625,420.68	22,075,945.46
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>373,375,404.19</u>	<u>26,976,528.44</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	165,406,111.16	11,608,526.61
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	165,406,111.16	608,526.61
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	00.00	11,000,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-165,406,111.16	-11,608,526.61
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>207,969,293.03</u>	<u>15,368,001.83</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,200,130,100.00</u>	<u>609,677,600.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	100,000.00	550,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	100,000.00	550,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	100,000.00	550,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000.00	00.00

1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	550,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,200,030,100.00	609,127,600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	958,693,400.00	95,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	958,693,400.00	95,000,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	241,336,700.00	514,127,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	241,336,700.00	514,127,600.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,194,130,100.00	606,678,795.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,194,130,100.00	606,678,795.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	940,415,429.32	566,560,550.54
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	229,475,096.54	405,501,374.90
210101	Үндсэн цалин	130,743,135.00	205,187,163.47
210102	Нэмэгдэл	42,327,061.00	163,925,546.87
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,200,300.00	24,611,998.56
210104	Урамшуулал	43,204,600.54	11,776,666.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	28,369,275.78	50,687,673.08
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,467,307.76	34,467,617.29
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,141,696.78	4,055,013.77
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,832,237.70	3,244,011.03
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	425,987.78	811,002.79
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,502,045.76	8,110,028.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4,229,013.00	4,948,352.56
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,678,040.00	1,773,376.00
210302	Түлш, халаалт	836,593.00	1,493,913.69
210303	Цэвэр, бохир ус	1,714,380.00	1,681,062.87
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	83,922,320.00	7,388,650.00
210401	Бичиг хэрэг	1,999,000.00	2,400,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	78,440,400.00	1,500,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,462,920.00	1,508,650.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	300,000.00	180,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,720,000.00	1,800,000.00
2105	Нормативт зардал	8,750,000.00	00.00
210502	Хоол, хүнс	8,750,000.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,360,000.00	4,742,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	300,000.00	279,900.00
210604	Урсгал засвар	2,060,000.00	4,463,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,370,000.00	3,548,400.00
210701	Гадаад албан томилолт	00.00	00.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,370,000.00	3,548,400.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	00.00	00.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	577,939,724.00	89,053,200.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	575,708,824.00	86,701,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	990,000.00	594,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	222,750.00	223,000.00

210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	298,695.00	340,600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилогоо	66,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	323,000.00	772,000.00
210807	Газрын төлбөр	330,455.00	378,600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	00.00	690,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	00.00	690,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	253,714,670.68	40,118,244.46
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,089,250.00	18,042,299.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	11,271,299.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,089,250.00	6,771,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	250,625,420.68	22,075,945.46
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	00.00	00.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>6,000,000.00</u>	<u>2,998,805.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	6,000,000.00	2,998,805.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	6,000,000.00	2,998,805.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	6,000,000.00	2,998,805.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	6,000,000.00	2,998,805.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-6,000,000.00</u>	<u>-2,998,805.00</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>00.00</u>	<u>00.00</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	<u>00.00</u>	<u>00.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	00.00	00.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	00.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	00.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2013 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	258,066,475.95	2,171,225.00	148,766,721.30	00.00	409,004,422.25
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	258,066,475.95	2,171,225.00	148,766,721.30	00.00	409,004,422.25
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	154,320,403.80	00.00	154,320,403.80
C08	2014 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	161,706,475.95	6,217,954.88	616,927,874.96	00.00	784,852,305.79
D01	2015 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	161,706,475.95	6,217,954.88	616,927,874.96	00.00	784,852,305.79
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	161,706,475.95	6,217,954.88	616,927,874.96	00.00	784,852,305.79
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	15,368,001.83	00.00	15,368,001.83
D09	2015 оны 12-р сарын 31-ээр үлдэгдэл	161,706,475.95	6,217,954.88	632,295,876.79	00.00	800,220,307.62

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	514,127,600.00	502,000,654.54
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	514,127,600.00	502,000,654.54
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	489,589,500.00	483,958,355.54
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	405,579,500.00	405,501,374.90
210101	Үндсэн цалин	204,206,900.00	205,187,163.47
210102	Нэмэгдэл	164,349,600.00	163,925,546.87
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	25,212,300.00	24,611,998.56
210104	Урамшуулал	11,810,700.00	11,776,666.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	52,555,800.00	50,687,673.08
210201	Тэтгэврийн даатгал	35,737,900.00	34,467,617.29
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,204,500.00	4,055,013.77
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,363,600.00	3,244,011.03
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	840,900.00	811,002.79
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,408,900.00	8,110,028.20
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,610,000.00	4,948,352.56
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,150,000.00	1,773,376.00
210302	Түлш, халаалт	1,500,000.00	1,493,913.69
210303	Цэвэр, бохир ус	1,805,000.00	1,681,062.87
210304	Байрны түрээс	155,000.00	00.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,900,000.00	5,888,650.00
210401	Бичиг хэрэг	2,400,000.00	2,400,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,520,000.00	1,508,650.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	180,000.00	180,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,800,000.00	1,800,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,770,000.00	7,741,705.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	300,000.00	279,900.00
210602	Тавилга	3,000,000.00	2,998,805.00
210604	Урсгал засвар	4,470,000.00	4,463,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,500,000.00	3,548,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,500,000.00	3,548,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,974,200.00	4,952,200.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,600,000.00	2,600,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	594,000.00	594,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	223,000.00	223,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	340,600.00	340,600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилогоо	66,000.00	44,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	772,000.00	772,000.00
210807	Газрын төлбөр	378,600.00	378,600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	700000.00	690000.00

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	700,000.00	690,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	24538100.00	18042299.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	24,538,100.00	18,042,299.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,728,300.00	11,271,299.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,809,800.00	6,771,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	514,127,600.00	514,677,600.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	514,127,600.00	514,127,600.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	514,127,600.00	514,127,600.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	00.00	550,000.00
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	17	17
620001	Удирдах ажилтан	01	01
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11	11
620003	Үйлчлэх ажилтан	05	05

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 64,906.9 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 64,906.9 мянган төгрөгийн алдааг залруулж тайлагналаа.

Залруулсан алдаа:

- Санхүүгийн байдлын тайланд тайлант үеийн үр дүнг 13,653.7 мянган төгрөгөөр дутуу, мөнгөн гүйлгээний тайланд 2,998.8 мянган төгрөгийн худалдан авсан хөрөнгийг биет хөрөнгө худалдан авсан зардалд тусгаагүй, үндсэн хөрөнгийн дансанд 17,611.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг илүү, 23,799.8 мянган төгрөгийн элэгдлийн зардлыг илүү, бараа материалын дансанд 6,530.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг дутуу илэрхийлснийг тус тус залруулав.
- Цалин болон амралтын нөхөн олговор давхардуулан олгосон 207.1 мянган төгрөгийг аудитын явцад суутган тооцсон.
- Ээлжийн амралтын нөхөн олговор 106.5 мянган төгрөгийг дутуу олгосныг нөхөн олгосон.
- Жилийн эцсийн байдлаар бараа материалын тайланд 166,259.2 мянган төгрөгийн бараа материал орлогод авч, 164,154.1 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, журмын дагуу орлого, зарлага, шаардах хуудасны маягтыг хөтлөн тайлагнаж архивын нэгж болгосон байна.
- Тайлант онд 86,238.8 мянган төгрөгийн шатахуун зарцуулж, автомашины спидометрийн заалтыг жолоочийн тооцооны хуудсанд бичиж тайланг гаргасан байна.
- Байгууллагын даргын А/30 дугаар тушаалаар 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй жилийн эцсийн хөрөнгийн тооллогыг албан хаагч бүрийн карттай тулган баталгаажуулж, актлах хөрөнгийн жагсаалтыг гаргаж өмч хамгаалах зөвлөлд өгсөн.
- Дотоод хяналтын төлөвлөгөөг 2 зорилтын хүрээнд 17 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж биелэлтийг гаргаж 97.2 хувьтай тайлагнасан тул тус бүр залруулагдсанд тооцов.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

5.1 Төлбөрийн акт

Шатах тослох материалаас 265.0 мянган төгрөгийн бензин зарцуулсан ч анхан шатны баримт байхгүй, байгууллагын бараа материалын үлдэгдэлд түүвэрлэн биет тооллого хийхэд 300.0 мянган төгрөгийн бараа материал дутсанд тус бүр 2 төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

Байгаль орчны салбарын тэмдэглэлт өдрүүдийг орон нутагт сурталчлах ажлыг зохион байгуулах арга хэмжээнд зориулж 7,700.0 мянган төгрөгөөр гарын авлага, ном хэвлүүлж нөөцлөн төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсанд албан шаардлага хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Бараа материалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Худалдан авч орлогоор бүртгэсэн бараа, ажил үйлчилгээний тоо хэмжээ, үнийн дүнг цахим төлбөрийн баримтад нийт дүнгээр бүртгэсэн байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.6-д "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалаар баталсан "Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягтыг нөхөх заавар"-ын 6.5-д "Төлбөрийн баримт нь бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөр, тооцоо хийгдсэнийг нотлох анхан шатны цаасан болон цахим баримт юм. Төлбөрийн баримтад борлуулагч, худалдан авагчийг таних тэмдэг, татвар төлөгчийн дугаар, төлбөр тооцоо хийгдсэн он, сар, өдөр, бараа, ажил, үйлчилгээний нэр, код, тоо хэмжээ, үнэ, татварын дүнг тусгана. Төлбөрийн баримтыг цахим гарын үсэг эсхүл тусгай нууцлалын QR кодоор баталгаажуулах бөгөөд Монгол Улсын Стандарт MNS 6529:2015 "Татварын нэгдсэн системд ашиглах төлбөрийн баримтын ерөнхий шаардлага"-д заасан загварын дагуу бүртгэлийн машинаар хоёр хувь үйлдэнэ" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Бараа, ажил, үйлчилгээний анхан шатны баримтыг холбогдох хууль, журамд нийцүүлж, бүртгэж тайлагнах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Санхүүгийн байдлын тайланд тайлант үеийн үр дүнг 13,653.7 мянган төгрөгөөр дутуу	1	13,653.7			1	13,653.7	1	13,653.7				
Мөнгөн гүйлгээний тайланд 640.0 мянган төгрөгийн худалдан авсан хөрөнгийг биет хөрөнгө худалдан авсан зардалд тусгаагүй,	1	2,998.8	1	2,998.8			1	2,998.8				
Бараа материалын дансанд 6,530.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг дутуу	1	6,530.0	1	6,530.0			1	6,530.0				
Үндсэн хөрөнгийн дансанд 17,611.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө, 23,799.8 мянган төгрөгийн элэгдлийн зардлыг тус бүр илүү	1	41,410.8			1	41,410.8	1	41,410.8				
цалин болон амралтын нөхөн олговор 1 хоногоор давхардуулан 207.1 мянган төгрөгийг илүү олгосон.	1	207.1			1	207.1	1	207.1				
Ээлжийн амралтын нөхөн олговрыг 1 ажилтанд 106.5 мянган төгрөг дутуу олгосон	1	106.5			1	106.5	1	106.5				
Дүн	6	64,906.9	2	9,528.8	4	55,378.1	6	64,906.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шатах тослох материалаас 265.0 мянган төгрөгийн бензин зарцуулсан ч анхан шатны баримт байхгүй байна.	1	265.0	1	265.0								

Байгууллагын бараа материалын үлдэгдэлд түүвэрлэн биет тооллого хийхэд 300.0 мянган төгрөгийн бараа материал дутсан байна.	1	300.0	1	300.0								
Байгаль орчны салбарын тэмдэглэлт өдрүүдийг орон нутагт сурталчлах ажлыг зохион байгуулах арга хэмжээнд зориулж 7,700.0 мянган төгрөгөөр гарын авлага, ном хэвлүүлж нөөцлөн төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.	1	7,700.0			1	7,700.0						
Худалдан авч орлогоор бүртгэсэн бараа, ажил үйлчилгээний тоо хэмжээ, үнийн дүнг цахим төлбөрийн баримтад нийт дүнгээр бүртгэсэн байна.	1	371.8					1	371.8				
Дүн	4	8,636.8	2	565.0	1	7,700.0	1	371.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс						
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил									
Дүн									